

GOSPODARKA A ŚRODOWISKO

7

Zarządzanie środowiskiem –
gospodarka przestrzenna –
zarządzanie jakością

Redaktor naukowy
Tadeusz Borys

Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej
im. Oskara Langego we Wrocławiu
Wrocław 2007

Komitety Redakcyjny

*Andrzej Matysiak (przewodniczący),
Tadeusz Borys, Jan Lichtarski, Adam Nowicki, Zdzisław Pisz,
Waldemar Podgórski, Wanda Ronka-Chmielowiec, Jan Skalik, Stanisław Urban*

Recenzenci

*Mariusz Bratnicki, Kazimierz Górka, Ryszard Janikowski, Eugeniusz Kośmicki,
Elżbieta Lorek, Andrzej Papużyński, Jan Paradysz, Bazyli Poskrobko, Leszek Preisner,
Wojciech Radecki, Elżbieta Skrzypek, Stanisław Tkaczyk*

Redaktor Wydawnictwa

Agnieszka Flasińska

Redakcja techniczna i korekta

Barbara Łopusiewicz

Projekt okładki

Maciej Szłapka

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu
Wrocław 2007

PL ISSN 0324-8445
PL ISSN 1732-0690

Druk i oprawa: Zakład Graficzny AE we Wrocławiu. Zam. 5/2008

Spis treści

Wstęp	9
-------------	---

I. Zarządzanie środowiskiem

Bartosz Bartniczak: Przesłanki udzielania pomocy publicznej na cele związane z ochroną środowiska	13
Grażyna Borys: Handel emisjami w Unii Europejskiej jako instrument ograniczania wpływu lotnictwa na zmiany klimatyczne	22
Tadeusz Borys: Wykluczenia społeczne a zrównoważony rozwój – podstawowe relacje przyczynowo-skutkowe	30
Tomasz Brzozowski: Kierunki doskonalenia systemu zarządzania środowiskowego	41
Barbara Kryk: Świadomość ekologiczna studentów – prawda czy fikcja?	48
Jan Kurowicki: Środowisko naturalne jako układy figur wyobraźnibrak zgody 61	
Agnieszka Panasiewicz: Szkoda środowiskowa i jej ubezpieczenie	78
Adam Płachciak: Zrównoważony rozwój na tle wybranych dylematów moralnych współczesnych społeczeństw zachodnich	87
Michał Ptak: Opłaty, kary i podatki służące ochronie środowiska w Polsce na tle doświadczeń innych krajów europejskich	99
Małgorzata Sej-Kolasa, Anetta Zielińska: Charakterystyka porównawcza województw na podstawie jakości powietrza	110
Sabina Zaremba-Warnke: Korzyści oferowane odbiorcom w programach kształtujących proekologiczny styl życia	120

II. Gospodarka przestrzenna

Franciszek Adamczuk: Przestrzenne i instytucjonalne aspekty rozwoju przedsiębiorczości na przykładzie Dolnego Śląska	131
Urszula Markowska-Przybyła: Cele polskiej polityki rozwoju regionalnego a obecny stan zróżnicowania przestrzeni	143
Elżbieta Nawrocka: Turystyka w planach strategicznych jednostek przestrzennych w warunkach zrównoważonego rozwoju	151

III. Zarządzanie jakością

Dorota Bobik: Modele zarządzania jakością	163
Grzegorz Kobylko, Edyta Tabaszewska: Rola systemu zarządzania wiedzą w doskonaleniu jakości procesów i produktów w przedsiębiorstwie	177

Piotr Rogala: Normalizacja i ocena zgodności a systemy zarządzania jakością	186
Katarzyna Szoltysek, Szymon Dziuba: Przegląd krajowych jednostek certyfikujących rolnictwo i przetwórstwo ekologiczne w świetle projektu rozporządzenia o rolnictwie ekologicznym	192
Edyta Tabaszewska: Zarządzanie jakością i zarządzanie wiedzą – współistnienie na przykładzie Gambit-Lubawka Sp. z o.o	205

Summaries

I. Environment Management

Bartosz Bartniczak: Circumstances of Granting State Aid to Environment Protection	21
Grażyna Borys: Emissions Trading in the European Union as the Instrument of Limiting the Influence of Aviation on Climatic Changes	29
Tadeusz Borys: Social Exclusion versus Sustainable Development – Basic Cause-Effect Relations	40
Tomasz Brzozowski: Improvement of Environmental Management System	47
Barbara Kryk: Students' Ecological Awareness – True or Fiction?	60
Jan Kurowicki: Natural Environment as the System of Imaginative Figures	77
Agnieszka Panasiewicz: Environmental Damage and Its Insurance	86
Adam Plachciak: Sustainable Development in the Light of Modern Moral Dilemmas	98
Michał Ptak: Environmentally Related Charges, Fines and Taxes in Poland in the Light of Other European Countries' Experience	109
Małgorzata Sej-Kolasa, Anetta Zielińska: Comparative Characteristics of Provinces Based on the Quality of Air	119
Sabina Zaremba-Warnke: Benefits Offered to the Target Group of Ecological Life Style Projects	128

II. Spatial Economy

Franciszek Adamczuk: Spatial and Institutional Aspects of Entrepreneurship's Development on Example of Lower Silesia	142
Urszula Markowska-Przybyła: The Aims of Polish Regional Development Policy versus Current State of Diversity of Space	150
Elżbieta Nawrocka: Tourism in Strategic Plans of Spatial Units in the Conditions of Sustainable Development	160

III. Quality Management

Dorota Bobik: Quality Management Models	175
Grzegorz Kobylko, Edyta Tabaszewska: The Role of Knowledge Management System in Processes and Products Quality Improvement in Enterprise	185
Piotr Rogala: Standardization and Conformity Assessment versus Quality Management Systems	191
Katarzyna Szoltysek, Szymon Dziuba: A Review of National Units Certifying Organic Agriculture and Ecological Processing in the Light of the Latest Act on Ecological Agriculture	204
Edyta Tabaszewska: Quality Management and Knowledge Management – The Coexistence on the Example of Gambit-Lubawka Ltd.	214

Wstęp

Niniejsza publikacja jest siódmym z kolei zeszytem w ramach serii tematycznej Prac Naukowych Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu o nazwie „Gospodarka a Środowisko”, a prezentowane w tym tomie artykuły dotyczą różnych aspektów **zrównoważonego rozwoju**, a zwłaszcza szeroko rozumianych relacji gospodarki ze środowiskiem przyrodniczym.

Większość prac dotyczy różnych aspektów *zarządzania środowiskiem*, a przede wszystkim:

- relacji między wykluczeniem społecznym a zrównoważonym rozwojem oraz dylematów moralnych związanych z tym paradygmatem rozwoju,
- kierunków i narzędzi doskonalenia systemów zarządzania środowiskiem, w tym roli opłat, kar i podatków ekologicznych, problemów związanych z handlem emisjami w Unii Europejskiej oraz kwantyfikacji jakości powietrza w układzie regionalnym, przesłanek pomocy publicznej w ochronie środowiska, a także problemów ubezpieczania szkód środowiskowych,
- kontrowersyjnych zagadnień kształtowania świadomości ekologicznej studentów, a także problemów identyfikacji korzyści z programów propagujących proekologiczny styl życia,
- filozoficznego podejścia do środowiska jako układu figur wyobraźni.

Drugi blok tematyczny dotyczy *gospodarki przestrzennej*, a zwłaszcza problemów:

- związanych z przestrzennymi i instytucjonalnymi aspektami rozwoju przedsiębiorczości,
- zróżnicowania przestrzeni w kontekście celów polityki regionalnej,
- miejsca turystyki w planach strategicznych jednostek przestrzennych.

Trzeci blok artykułów tradycyjnie dotyczy *zarządzania jakością* w kontekście:

- zadań normalizacji i oceny zgodności oraz działania jednostek certyfikujących rolnictwo i przetwórstwo ekologiczne,
- relacji zarządzania jakością i zarządzania wiedzą,
- tendencji w tworzeniu nowych modeli zarządzania jakością.

Dziękuję Autorom za współudział w opracowaniu tego zeszytu i mam nadzieję, że tym razem spełni on oczekiwania Czytelników.

Tadeusz Borys

Część I

Zarządzanie środowiskiem